Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 164 Vineri 16 Iunie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA:
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA:
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAŢI
Lei 3500 pe an!

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 450 lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460
lei-12 l. 900, RADIO U.
l. 600 lei-12 l. 1000. Z.
ŞTIINŢELOR 6 l. 600-12
l. 1000 lei. VESELIA 6 l.
450-12 l. 800 lei.
TR. SUFLET 6 l.
320-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

OPERA DE RECONSTRUCŢIE SOCIALĂ

Odată cu afirmarea curentelor solidariste dela începutul acestui secol, factorul social a început să ocupe un loc din ce în ce mai important în politica şi în preocupările guvernelor din toate părţile lumii. Ultimele două războaie mondiale n'au făcut decât să lărgească şi să adâncească importanţa acestui factor, care urmăreşte, în ultimă analiză, ridicarea condiţiei de viaţă a masselor populare, fie în cadrul de până acum al organizaţiei sociale, fie în cuprinsul unei structuri sociale cu totul reînoite.

Majoritatea reformelor sociale — cu excepţia celor din programele marxiste — culminează cu dezideratul ca fiecare familie să-şi aibă căminul său, adică punctul de legătură, punctul de solidaritate şi de stabilitate în cuprinsul marei comunităţi naţionale.

Ceeace, formulat astfel, constituia un deziderat al societăţii antebelice, pare să fi devenit azi un consemn — poate chiar un legământ — al societăţii de mâine. Cu toate aparenţele lui progresiste şi oarecum avantgardiste, acest consemn întruneşte, în esenţă, toate caracterele unui principiu conservator, cu tendinţa de a lega destinele omului singuratec de interesele şi destinele comunităţii sociale şi naţionale din care face parte, oferindu-i un loc sub soare, pe care este deplin stăpân, asigurându-şi un adăpost pentru familie, un loc de odihnă şi de staţionicie în mijlocul întâmplărilor şi fluctuaţiilor vieţii.

Aşa se şi explică importanţa pe care a căpătat-o în toate programele de realizări sociale problema locuinţelor populare pentru lucrători, pentru micii funcţionari, meseriaşi, etc.

Calamităţile războiului, cu distrugerile înspăimântătoare de căminuri, imprimă un aspect şi mai presant problemei pentru soluţionarea căreia se străduesc încă de pe acum factorii de răspundere, alături de factori technici de specialitate.

Sforţările pentru înlesnirea aducerii la îndeplinire a marei opere de reconstrucţie ce va trebui să înceapă din prima zi a perioadei de pace, se îndreaptă încă de pe acum în două direcţii bine definite:

1) ieftenirea materialelor de construcţie sau mai bine zis: folosirea unor materiale noui de construcţie, care, pe lângă condiţia soliditătii, să întrunească şi alte două condiţii: uşurinţa procurării în cantităţi masive şi ieftinătatea preţului de cost;

2) raţionalizarea lucrărilor de construcţie, în sensul de a se economisi timpul şi mâna de lucru.

Adevărul e că, sub presiunea nevoilor creiate de război, amândouă cerinţele au fost experimentate, iar rezultatele obţinute vor fi de mare folos la punerea în bătae a marei acţiuni de reconstrucţie şi de reparaţie ce va reveni epocii postbelice, acţiune care va fi desigur încadrată în vasta politică socială, care, în chip necesar, va forma fundamentul programelor de guvernare ale tuturor statelor după încheierea războiului.

Ţara noastră, care, din fericire, întruneşte multe din condiţiunile naturale necesare punerii în mişcare a unei astfel de acţiuni constructive, îşi va da desigur toate silinţele, ca să nu rămână refractară acestui curent salutar.

ANIVERSAREA CONDUCĂTORULUI

Ţara şi armata sărbătoresc azi pe Conducătorul lor, Mareşalul Ion Antonescu, care împlineşte 62 ani.

In faţa încleştării uriaşe de forţe războinice care durează de aproape cinci ani, ţările mici cu hotarele ameninţate şi în special România pe al cărei pământ se duce un crâncen război, e firesc să-şi îndrepte privirile în primul rând spre armată şi spre căpetenile ei.

In momente ca acelea de azi, de sigur sărbătorirea nu va căpăta un caracter manfiest. Ea se va petrece mai ales în suflete, în cadrul sobru de aşteptare şi de lupte impus de împrejurările vitrege prin cari trece ţara.

Inchinând un gând Conducătorului, urăm armatei să-şi îndeplinească misiunea şi să izbutească să asigure României hotarele nădejdilor şi dreptăţii noastre.

Porturile Folkestone şi Maistone bombardate de artileria germană

Berlin, 14 (Rador). — Mai multe baterii germane cu tragere îndepărtată depe coasta Canalului Mânecii au deschis focul în dimineaţa zilei de 13 Iunie împotriva porturilor Folkestone şi Maistone.

Ele au împiedicat astfel plecarea din aceste porturi ale vaselor inamice şi au nimicit printr'o serie de lovituri grele cantităţi considerabile de provizii pentru trupele de invazie.

MARI BĂTĂLII AERIENE DEASUPRA LACULUI BALATON

Berlin, 14 (Rador). — Biroul Internaţional de Informaţii anunţă, Miercuri dimineaţa, că în zorii aceleiaşi zile s'au dat violente lupte aeriene, deasupra coastei de nord a lacului Balaton, la vest de Budapesta, după cum anunţă agenţia D.N.B.

Intre vânătoarea germană şi cea ungară şi formaţiile de bombardiere americane însoţite de numeroase aparate de luptă s'au dat mari bătălii aeriene..

PRINCIPALELE LUPTE DE PE FRONTUL INVAZIEI

SE DAU IN JURUL ORAŞULUI CAEN ŞI DE AMBELE PĂRŢI ALE ESTUARULUI FLUVIULUI VIRE

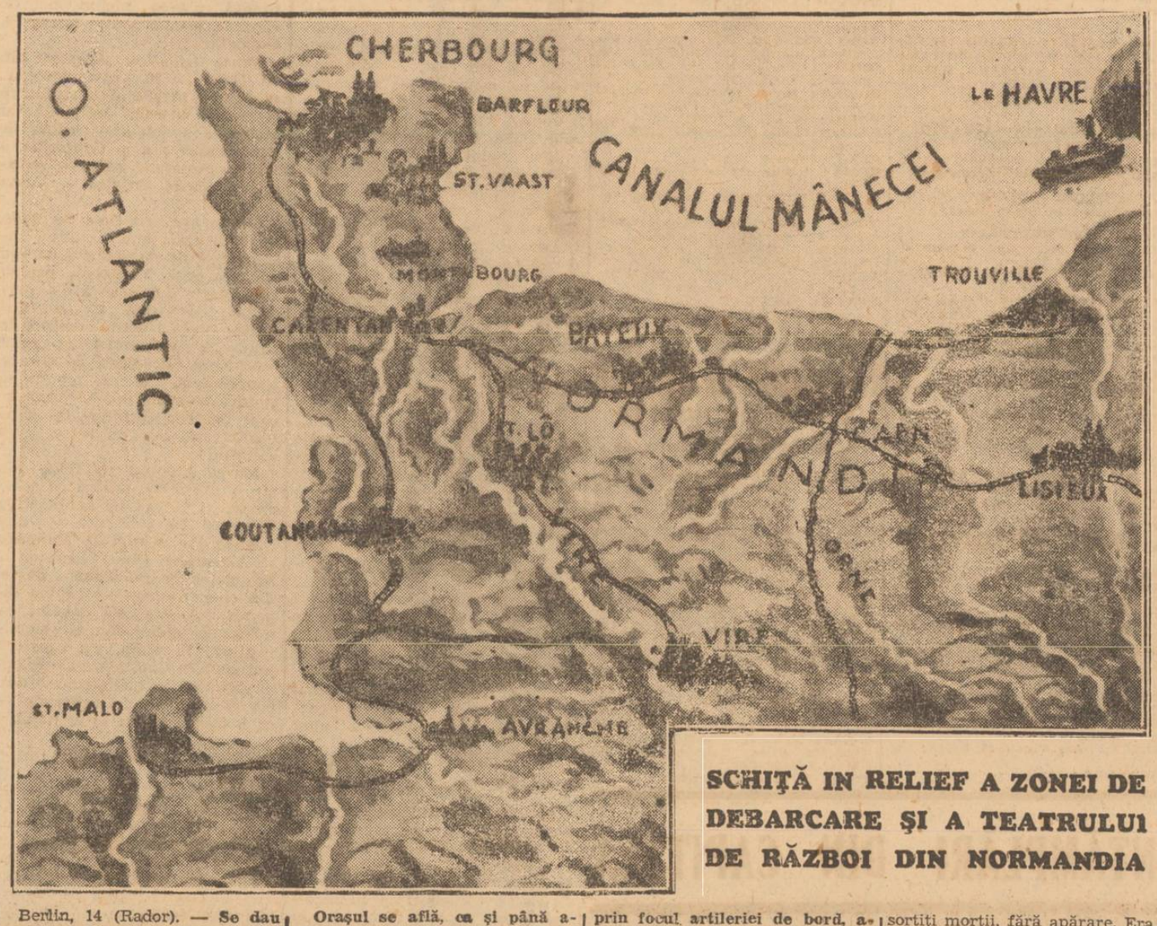

SCHIŢĂ IN RELIEF A ZONEI DE DEBARCARE ŞI A TEATRULUI DE RĂZBOI DIN NORMANDIA

Berlin, 14 (Rador). — **Se dau următoarele amănunte cu privire la frontul de invazie:**

Iconna luptelor depe frontul de invazie nu s'a schimbat nicăeri în mod mai însemnat în cursul ultimelor 24 de ore.

Centrul nevralgic al acţiunilor aliate sunt, ca şi până acum, regiunile dela nord şi vest de Caen, ca şi regiunea din ambele părţi ale estuarului fluviului Vire, şi îndeosebi la sud-vest de Carentan.

Deşi formaţiile britanice din bazele de plecare dela nord de Caen, împotriva aşteptărilor, nu au păşit la atacarea acestui oraş, trebue totuşi să se conteze în foarte scurtă vreme pe mari lupte în acest spaţiu.

S'au primit acum rapoarte cu privire la încercarea britanică de a nimici liniile germane dela nord de Caen printr'un puternic atac de blindate efectuat din flanc din direcţia Bretteville şi Audrieu.

Operaţia britanică a dat greş cu aşa de mari pierderi sângeroase şi materiale pentru inamic încât ea a trebuit să fie oprită la căderea serii.

Şi un atac dat împotriva liniilor germane în regiunea dela răsărit de Tilly a rămas fără rezultat.

Inaintării formaţiilor de tancuri nordamericane dinspre Carentan înspre sud-vest grenadierii blindaţi germani le-au opus o rezistenţă atât de încununată de succes încât americanii s'au văzut siliţi să se retragă pe bazele lor de plecare şi să renunţe deocamdată la o lărgire a capului de pod.

Deasemeni, a putut fi sdrobit cu eficacitate un atac american deslănţuit în regiunea Sainte Mère l'Eglise, în general dinspre vest.

In după amiazia zilei de ieri, le-a fost smulsă trupelor de invazie o importantă localitate printr'un contraatac german.

Pe frontul de nord al capului de pod american, au dat greş atacuri repetate împotriva localităţii Montebouc.

Oraşul se află, ca şi până acum, ferm în mâinile trupelor germane.

Deasemeni, a fost înglobată în liniile germane şi şoseaua Montebouc-Quineville.

❖

Berlin, 14 (Rador). — **La răsărit de estuarul fluviului Orne, forţe britanice au încercat în ziua de 12 Iunie să-şi lărgească pana lor îngustă înfiptă în direcţia Bois de Bavent.**

Deşi vasele de război britanice au sprijinit depe mare atacurile prin focul artileriei de bord, atacurile efectuate înspre nord au dat greş lângă Bretteville, cu mari pierderi pentru inamic.

Din atacurile deslănţuite dinspre răsărit şi sud-est s'au desvoltat lupte grele lângă Escoville şi Trouville.

Contraatacul german s'a întărit şi a pătruns adânc înspre nord în îngusta pană a frontului inamic.

Inverşunate lupte, ce s'au soldat pentru britanici cu pierderi extraordinar de grele, continuă.

Lupte violente la sud-vest de Bayeux şi în regiunea Carentan

Berlin 14 (Rador). — **De pe frontul din Atlantic se anunţă următoarele:**

Târziu, în după amiaza de Marţi, acţiuni ofensive anglo-americane au dat loc la violente lupte la sud-vest de Bayeux şi în regiunea Carentan.

Dealungul şoselei ce merge dela Bayeux la St. Lo formaţii britanice, susţinute de importante unităţi blindate şi aeriene, au fost aruncate în direcţia sud-vest pentru a încerca să smulgă din mâna apărătorilor germani nodul de comunicaţii dela St. Lo.

Deşi lupta crâncenă a ţinut mai multe ore, elementele de atac britanice nu au putut să facă decât două spărturi locale lipsite de importanţă, suferind însă pierderi atât de grele încât, la căderea nopţii, ele au fost obligate să renunţe la orice nouă acţiune.

In regiunea Carentan, americanii concentraseră unităţi blindate considerabile, care şi ele au pornit la atac în cursul după amiezei de Marţi, împreună cu importante forţe motorizate. In timp ce o coloană de atac a acţionat plecând dela ruinele oraşului spre sud-vest, un al doilea grup a pornit din regiunea dela nord, din imediata apropiere a oraşului Carentan, în direcţia vest. Şi aci sau dat lupte îndelungate cu caracter schimbător, ele fiind extrem de crâncene. In vederea economisirii forţelor, liniile germane au fost în cele din urmă stabilite mai înapoi în două puncte, adică la câţiva kilometri pe poziţii mai favorabile situate pe o înălţime.

In celelalte sectoare ale frontului de invazie nu se semnalează, până Miercuri dimineaţa, lupte importante.

❖

Berlin, 14 (Rador). — **In regiunea inundată dela nord-vest de Carentan, nordamericanii au căutat să-şi croiască drum către vest. Ei au reuşit să împingă înapoi elementele de siguranţă şi să ocupe câteva sate, dar au suferit pierderi foarte mari.**

Nordamericanii făcuţi prizonieri anunţă că într'un loc şapte tancuri au ieşit depe terenul solid şi cu toate sforţările nu au mai putut fi scoase din locul unde se împotmoliseră.

Intr'un alt loc a fost distrus prin mine singurul drum posibil, cu care prilej au fost imobilizate şi patru tancuri inamice.

Acţiunea unor forţe navale uşoare germane

Berlin, 14 (Rador). — **Forţe navale uşoare germane au respins Marţi dimineaţă, cu puţin înainte de ora 3, numeroase atacuri efectuate de avioane de bombardament-vânătoare inamice şi au torpilat două distrugătoare, în cursul unei misuni împotriva forţelor de siguranţă anglo-americane din estuarul Senei.**

Mai multe grupuri de vedete rapide inamice au fost alungate cu acest prilej, astfel încât ele nu au mai avut în nici un caz timp să efectueze atacuri.

Formaţia germană s'a înapoiat intactă la baza ei.

Contra ofensiva grenadierilor blindaţi germani în sectorul Carentan

Berlin, 14 (Rador). — **Grenadierii blindaţi germani au trecut la contra-ofensivă împotriva americanilor, cari înaintaseră spre Carentan. Sprijiniţi de forţe aeriene germane, ei au bătut pe inamic, în parte, în cursul unor lupte înverşunate corp la corp cu armele albe. Sute de americani morţi zac la marginea oraşului.**

UNITATE DE PARAŞUTIŞTI BRITANICI NIMICITĂ

Berlin, 14 (Rador). — Unitatea de paraşutişti britanică, ce a descins în sectorul Breville, în pădurea Bayen, şi care suferise cele mai mari pierderi, în momentul când scobora cu paraşutele, a fost complet nimicită după o scurtă luptă sângeroasă.

Sergentul Harry Dunnit, făcut [illegible] a declarat în cursul interogatorului ce i s'a luat, următoarele: „Cred că din cele două regimente de paraşutişti care au scoborît în acest loc, toţi oamenii au fost omoriţi în afară de 100 care au fost făcuţi prizonieri. Cel mai grozav lucru este faptul că au fost omoriţi în timpul scoborîrii când toţi eram sortiţi morţii, fără apărare. Era o adevărată scoborire în infern".

❖

Berlin, 14 (Rador). — **La sud-est de Bratteville, în pădurea Bavent, un regiment de paraşutişti britanici a fost debarcat din aer.**

Intr'o luptă înverşunată, întregul regiment a fost nimicit.

Numai câţiva englezi au putut fi luaţi prizonieri.

UN STAT MAJOR BRITANIC FĂCUT PRIZONIER

Berlin, 14 (Rador). — In cursul unui atac prin surprindere efectuat de carele blindate germane pe coasta Normandiei, un întreg stat major britanic, cu ofiţerii şi furierii lui, a fost făcut prizonier.

Printre documentele găsite, s'a dat peste un ordin către subalterni, în care se spune că înmormântările în massă, devenite necesare din cauza marilor pierderi la cari comandamentul nu se aşteptase, nu trebuesc în nici un caz să fie comunicate rudelor soldaţilor.

Trupele trebuesc să fie informate despre aceasta însă să nu se semnaleze nimic familiilor lor.

Cum nevoile sanitare cer luarea de măsuri pentru înmormântările în massă, fiecare soldat, — scrie documentele în chestiune, — trebue să-şi dea seama de nevoia aplicării acestei dispoziţiuni.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 14 IUNIE 1944

Pe Nistrul inferior şi în Basarabia de mijloc, nimic deosebit.

La nord-vest de Iaşi, sunt în curs lupte locale pentru stăpânirea unei înălţimi.

RESTRICŢII LA EXPORT PENTRU GERMANIA CERUTE DE STATELE UNITE SPANIEI

Amsterdam, 14 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:*

D. Carlton Hayes, ambasadorul Statelor Unite la Madrid, a fost însărcinat de guvernul său — după cum comunică Serviciul britanic de informaţiuni — să ceară guvernului spaniol să oprească complet exportul către Germania al tuturor materialelor importante din punct de vedere militar, şi în special al untdelemnului, al pieilor şi al lânei

❖

Berlin, 14 (Rador). — *La Wilhelmstrasse se lasă chestiunea de a se şti dacă Anglia şi Statele Unite pregătesc sau au întreprins o nouă presiune asupra Spaniei. O confirmare a unei acţiuni în acest sens nu s'a obţinut până acum, totuşi cercurile politice de aci nu ar fi surprinse de o asemenea acţiune. După experienţa ce s'a făcut în ultima vreme cu politica anglo-nordamericană — se subliniază la Wilhelmstrasse — se poate afirma că după o presiune încununată de succes, anglo-nordamericanii obişnuesc să vină cu noi presiuni. Se citează în această privinţă exemplul Portugaliei.*

Bineînţeles, după părerea cercurilor de aci, nu trebue să se uite că Spania şi generalul Franco trebue să reprezinte anumite interese nu numai în domeniul economic ci şi în cel politic.

In asemenea împrejurări se declară aci, este greu de închipuit că guvernul spaniol se va lăsa implicat în încercările de presiune ale Angliei şi Statelor Unite, deoarece sfârşitul unor asemenea politici ar fi uşor de văzut.

TRAGIC PARADOX

De mai bine de patru ani Europa este prada celor mai cumplite distrugeri. De mai bine de patru ani se îngrămădesc ruinele, se spulberă avuţii adunate de munca şi înţelepciunea a zeci de generaţii, se sapă din ce în ce mai adânc prăpastia între trecut şi viitor. Ai impresia că se execută cu bună ştiinţă şi cu o îndârjită înverşunare un comandament diabolic pentru distrugerea Europei. Fiindcă Europa nu este numai o expresie geografică, nu este numai o formulă politică, o organizaţie de state menite să-şi desvolte existenţa pe simple temeiuri materialiste, nu este numai adăpostul comun al unor popoare diverse destinate să-şi asigure continuitatea prin sfâşieri reciproce. Europa mai este o entitate spirituală.

Este un simbol al evoluţiei spiritului uman şi adăpostul tuturor produselor acestei evoluţii cari, laolaltă, constitue patrimoniul moral al întregii omeniri.

In fiecare ţară din acest continent s'au acumulat în cursul veacurilor mărturii ale geniului naţional respectiv, din eforturile generaţiilor şi prin intuiţia genială a elitelor lor s'a creat civilizaţia europeană cu dublul ei aspect de tezaur al trecutului şi isvor pentru viitor. Această civilizaţie nu este opera unui singur popor şi nici patrimoniul unei singure naţii. Sinteză de suferinţe, de zbuciumări, de profunde transformări, de idealuri şi deceptii, de prăbuşiri şi înălţări, civilizaţia europeană nu este numai un proces istoric, ci o afirmare continuă a unui spirit european dominant, graţie căruia s'a revărsat dincolo de limitele europene, departe peste mări, forţa creatoare a adevărului ştiinţific, a frumosului, a lirismului, ca şi forţa dinamică a principiilor de viaţă politică şi socială corespunzătoare drepturilor şi aspiraţiilor popoarelor. Europa a răsplătit astfel, prin civilizaţia ei, prin creaţiunile ei, tot ce a primit ea dela acele vechi civilizaţii orientale, de unde au pornit primele manifestări ale geniului omenesc. Fiecare epocă a istoriei ei a lăsat generaţiilor următoare mărturii menite să înalţe conştiinţa şi sufletul oamenilor. Şi dacă au fost epoci întunecate, chiar în timpul lor a ţâşnit şi mai puternic izvorul de lumină şi de creaţie. Şi astfel, pe pământul acestui continent, au fost păstrate cu sfinţenie de generaţii, rând pe rând, simbolurile valorilor spirituale, sintezele plastice ale creaţiunii în evoluţia ei spre perfecţiune, spre frumos, spre adevăr. Toate monumentele, toate acele înălţătoare lucrări de artă, fie că au pornit din sentimentul de veneraţie faţă de Dumnezeire, fie că au izvorît din înclinarea spre frumos a sufletului omenesc, nu sunt ele preţioase mărturii ale civilizaţiei europene, ale acelui spirit european care dealungul veacurilor a răspândit lumina pe întreg pământul?

Şi acum, cu o lovitură de tun, cu o bombă azvârlită orbeşte, cu o substanţă chimică bine calculată, se distruge, se preface în cenuşe acest grandios produs al spiritului european, această hrană necesară a sufletului şi a spiritului omenesc. Nu se distruge Europa — se distrug valori eterne. Nu se mineză materiali-

(Continuare in pag. 2-a)

TRANSFORMĂRI ECONOMICE

de I. VION

Sătulă de restricţiile, lipsurile şi suferinţele pricinuite de război, omenirea nădăjduieşte instinctiv că, odată cu încetarea ostilităţilor, toate amărăciunile vor dispare ca prin farmec şi viaţa îşi va relua firul ei de muncă, de propăşire şi de belşug, întrerupt acum aproape cinci ani.

Dar tehnicienii economiei mondiale intervin punând surdină optimismului şi arătând că trebue să socotim o lungă perioadă de timp, plină de mari greutăţi, în care toate statele, chiar şi cele cari n'au avut un amestec direct în conflictul armat, trebue să lucreze la adaptarea pentru vremurile de pace a industriei şi comerţului din ţara respectivă.

Preponderenţa din ce în ce mai mare a directivelor oficiale de stat în viaţa întreprinderilor particulare, încetineala formalismului de pretutindeni, formalism fără de care nu se poate soluţiona nicio mişcare în viaţa economică de azi, a scos şi mai mult în evidenţă roadele iniţiativei particulare — liberată de constrângeri şi de sancţiuni — pentru reînvierea propăşirii de altă dată.

Zilele trecute, o publicaţie germană care apare la Paris, făcând o paralelă între concepţia Reichului şi aceea a Statelor Unite în ce priveşte desvoltarea vieţii economice interne, constata imposibilitatea reînvierii unui liberalism economic.

Publicaţia de care pomenim mai sus rămâne la convingerea că Reichul, după experienţa făcută, nu are nici un motiv să părăsească directivele politicii sale economice ci, înlăturând reglementările proprii stării de război, trebue să menţină şi în viitor posibilitatea ca Statul să impună obiectivele activităţii folositoare colectivităţii întregi.

Germania socoteşte că, fără directivele Statului în ce priveşte cuantumul repartiţiei şi diversitatea producţiei potrivit necesităţilor privite pe plan general, s'a ajuns în alte părţi la situaţia de a se da foc unor cantităţi imense de cafea şi de bumbac, de a se arunca laptele în râuri, de a se transforma carnea în săpun şi peştele în îngrăşăminte, pentru a scăpa de o recoltă supra-abondentă.

In locul acestui liberalism, Germania rămâne la credinţa că diriguirea producţiei nu creează averi imense pentru câţiva, dar poate, printr'o raţională autarhie, să garanteze un standard de viaţă ri-

(Continuare in pag. 2-a)

ACORD INTRE SUEDIA ŞI UZINELE AMERICANE PENTRU EXPORTUL DE RULMENŢI PE BILE

Sockholm, 14 (Rador). — *Biroul internaţional de informaţii transmite, după agenţia „D. N. B.", următoarele:*

Agenţia telegrafică suedeză comentează o informaţie a agenţiei „Reuter" după care între uzinele americane şi cele suedeze ar fi intervenit un acord în virtutea căruia exportul de rulmenţi pe bile către Germania ar fi suspendat.

Agenţia suedeză observă în această privinţă că în cercurile bine informate din Stockholm, unde se aşteaptă un comunicat oficial cu privire la această chestiune, se declară că informaţia susmenţionată nu pare a corespunde termenilor reali ai acordului americano-suedez.